

**Kokemäen lukion
tasa-arvo- ja
yhdenvertaisuussuunnitelma**

1. Johdanto

Tasa-arvolain mukaan kaikilla vähintään toisen asteen oppilaitoksilla tulee olla tasa-arvosuunnitelma, johon voidaan sisällyttää yhdenvertaisuussuunnitelma.

Tasa-arvoinen ja yhdenvertainen opiskeluympäristö on jokaisen opiskelijan oikeus. Lukion opetussuunnitelman perusteet (LOPS 2021) edellyttävät, että oppilaitoksella on kirjallinen suunnitelma tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Tässä suunnitelmassa kuvataan Kokemäen lukion tavoitteet ja toimenpiteet, joilla:

- Edistetään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.
- Ehkäistään syrjintää ja häirintää.
- Tuetaan avointa, kunnioittavaa ja turvallista opiskeluympäristöä.

2. Lukio yhteisönä

Kokemäen lukiossa on noin 100 opiskelijaa, ja se toimii tiiviissä yhteistyössä Kokemäen yhteiskoulun kanssa.

Henkilökuntaan kuuluu 18 opettajaa ja koulusihteeri. Lisäksi lukiollamme toimii koulunuorisotyöntekijä, opiskeluhuollon henkilöstöä, laitoshuoltajia, ravitsemustyöntekijöitä ja talonmiehiä.

Keskeiset periaatteet:

- Rekrytointi tehdään pätevyysvaatimusten ja soveltuvuuden perusteella. Sukupuolella ei ole merkitystä.
- Palkkaus määräytyy virkaehtosopimuksen mukaan.
- Opetustehtävät ja muut työtehtävät jaetaan oikeudenmukaisesti, huomioiden toiveet ja resurssit.
- Jokaisella opiskelijalla on oma ryhmänohjaaja.
- Yhteisöllisen opiskeluhuollon ryhmä, hyvinvointiryhmä, kokoontuu neljä kertaa vuodessa ja siinä on mukana myös opiskelija- ja huoltajaedustaja.
- Opiskelijakunta ja tutortoiminta ovat keskeisiä vaikuttamisen ja yhteisöllisyyden kanavia.
- Opiskelijoiden kokemuksia kerätään säännöllisillä kyselyillä.

3. Tavoitteet ja toimenpiteet

Ketään ei saa asettaa eriarvoiseen asemaan esimerkiksi iän, sukupuolen, kielen, uskonnon, vakaumuksen, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn vuoksi.

Tavoitteena on, että lukio on turvallinen tila, jossa jokainen kokee olevansa hyväksyty omana itsenään.

3.1 Vuorovaikutus ja toimintakulttuuri

- Tuetaan opiskelijoiden rohkeutta ilmaista mielipiteitään.
- Luodaan ilmapiiri, jossa erilaiset näkökulmat ja persoonallisuudet ovat arvokkaita.
- Kehitetään yhdessä koko yhteisön hyvinvointia.

3.2 Opiskelijavalinta ja arviointi

- Opiskelijavalinta perustuu lainsäädäntöön ja selkeisiin kriteereihin.
- Arviointi on läpinäkyvää ja perustuu LOPS 2021 -perusteisiin.
- Arviointiperusteet käydään läpi opintojakson alussa ja opiskelijoilla on mahdollisuus antaa niistä palautetta.

3.3 Opinto-ohjaus ja valinnat

- Opiskelijoita ohjataan tekemään valintoja omien kiinnostusten ja tavoitteiden pohjalta.
- Esitellään laajasti eri opiskelu- ja ammattialoja.
- Kannustetaan hakeutumaan monipuolisesti eri aloille.

3.4 Turvallinen tila

- lukio on turvallinen tila jokaiselle
- turvallisen tilan periaatteet on määritelty tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman liitteessä 1

3.5 Syrjinnän ehkäiseminen

- Syrjintä on kielletty ja siihen puututaan välittömästi.
- Käytössä on matalan kynnyksen ilmoituskanavia:

- vuosittaiset henkilökohtaiset haastattelut
 - periodikyselyt, laaja lukuvuosikysely
 - palautelaatikko ala-aulassa
 - yhteydenotot puhelimitse tai Wilmalla, Teamsilla tai sähköpostilla
- Uskonnollisiin tilaisuuksiin osallistuminen on vapaaehtoista.

3.6 Seksuaalisen häirinnän ehkäisy

- Seksuaalinen häirintä rinnastetaan kiusaamiseen ja siihen puututaan kiusaamisen ehkäisysuunnitelman mukaisesti.
- Häirinnän kohteeksi joutuneelle tarjotaan tukea ja asian käsittely aloitetaan välittömästi.

4. Toteutumisen seuranta

- Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden tilaa seurataan säännöllisesti opiskelijakyselyillä, ryhmänohjaajien haastatteluilla, opiskelijakunnan kautta ja opettajakokouksissa.
- Tulokset käsitellään henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa
- Henkilökunnan tasa-arvoasioita seurataan kaupungin vuosittaisessa kyselyssä ja kehityskeskusteluissa.
- Rehtori on viime kädessä vastuussa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden toteutumisesta.

5. Vastuu

- **Rehtori:** vastaa suunnitelman toteutumisesta ja päivittämisestä.
- **Ryhmänohjaajat:** seuraavat opiskelijoidensa tilannetta ja vievät tarvittaessa asiat eteenpäin.
- **Opiskelijakunta ja tutorit:** toimivat aktiivisina vaikuttajina ja tiedon välittäjinä.
- **Kaikki yhteisön jäsenet:** edistävät tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta omalla toiminnallaan.

6. Suunnitelman voimassaolo ja päivitys

Tämä suunnitelma on voimassa kolme vuotta, ja sen toteutumista arvioidaan vuosittain. Tarvittaessa suunnitelmaa päivitetään opiskelijoilta, henkilökunnalta ja huoltajilta saadun palautteen perusteella.

Turvallisen tilan periaatteet Kokemäen lukiossa

Kokemäen lukiossa jokaisella yhteisön jäsenellä – opiskelijalla, opettajalla, muulla henkilökunnalla ja vierailijalla – on oikeus tulla kohdatuksi kunnioittavasti ja olla oma itsensä.

Turvallisen tilan periaatteet koskevat koko koulu yhteisöämme – opiskelijoita, henkilökuntaa sekä vierailijoita.

Ne tukevat koulu yhteisön yhdenvertaisuutta, osallisuutta, fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista turvallisuutta.

Turvallinen tila ei tarkoita yksimielisyyttä, vaan kykyä kohdata eriäviä näkemyksiä rakentavasti ja kunnioittavasti. Se syntyy koko yhteisön jatkuvasta työstä, luottamuksesta ja halusta oppia.

1. Turvallisen tilan osa-alueet

Psyykinen turvallisuus

- Jokaisella on oikeus ilmaista itseään ilman pelkoa häirinnästä, leimautumisesta, syrjinnästä tai mitätöinnistä.
- Virheiden tekeminen on sallittua, ja niistä saa oppia.

Fyysinen turvallisuus

- Koulun tilat ovat turvallisia, esteettömiä ja selkeitä käyttää.
- Kukaan ei joudu pelkäämään väkivaltaa tai epämiellyttävää kosketusta.

Sosiaalinen turvallisuus

- Jokainen kokee kuuluvansa joukkoon ja tulee hyväksytyksi sellaisena kuin on.
- Kohtelemme toisiamme ystävällisesti ja rakennamme luottamusta.

Toiminnallinen turvallisuus

- Kaikilla on mahdollisuus osallistua koulun toimintaan ja vaikuttaa siihen.
- Ketään ei suljeta ulkopuolelle mielipiteidensä tai taustansa vuoksi.

2. Turvallisen tilan tavoitteet

- Edistää yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja hyvinvointia.
- Ennaltaehkäistä kiusaamista, syrjintää ja häirintää.
- Tukea avointa, kunnioittavaa ja osallistavaa keskustelukulttuuria.
- Mahdollistaa turvallisen oppimisen ja yhteisöllisyyden.

3. Toimintaperiaatteet arjessa

A. Kunnioitus

- Kohtelemme kaikkia tasa-arvoisesti sukupuolesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, etnisyydestä, uskonnosta, kielestä, mielipiteistä, toimintakyvystä tai muusta taustasta riippumatta.
- Emme tee oletuksia toisen identiteetistä tai kokemuksista.

B. Turvallinen ja kannatteleva ilmapiiri

- Emme hyväksy kiusaamista, häirintää, syrjintää tai vihapuhetta missään muodossa.
- Puutemme epäasialliseen käytökseen ja tuemme toisiamme vaikeissa tilanteissa.

C. Yhteenkuuluvuus

- Edistämme sosiaalista turvallisuutta ja ehkäisemme yksinäisyyttä.
- Jokainen voi osallistua ja ilmaista itseään turvallisesti.

D. Oikeus oppia ja osallistua

- Jokaisella on oikeus oppia ja osallistua ilman pelkoa syrjinnästä tai poissulkemisesta.
- Rohkaisemme kaikkia ilmaisemaan itseään turvallisesti ja luottamuksellisesti.

4. Aktiivinen osallistuminen ja palaute

Opiskelijat ovat aktiivisia toimijoita, eivät vain periaatteiden kohteita.

He voivat:

- Sitoutua periaatteisiin arjessa.
- Tuoda esiin epäkohtia (esim. häirintä, syrjintä).
- Osallistua koulun kehittämiseen opiskelijakunnan, tutor-toiminnan, hyvinvointiryhmän ja kyselyjen kautta.
- Tukea muita ja rakentaa yhteisöllisyyttä.

Palautekanavat:

- Keskustelut ryhmänohjaajien, opettajien, kuraattorin ja muun lukion henkilökunnan kanssa
- Palautepostilaatikko ala-aulassa (myös nimettömästi)
- Periodi- ja lukuvuosisikyselyt
- Teams-kanavat
- Opiskelijakunnan ja tutorien aloitteet

- Opiskelijaedustus opettajainkokouksissa
- Tutorien edustus hyvinvointiryhmässä

5. Perehdytys ja arviointi

- Lukuvuoden alussa opiskelijat ja henkilökunta perehdytetään periaatteisiin.
- Turvallisen tilan toteutumista arvioidaan kyselyjen ja palautteen avulla.
- Periaatteet päivitetään yhteistyössä yhteisön kanssa tarvittaessa.

6. Roolit ja vastuut

Turvallinen tila ei synny itsestään– se rakentuu jokaisen koulu yhteisön jäsenen toiminnasta, asenteista ja yhteistyöstä.

Opiskelijat

- Toimivat aktiivisesti turvallisen tilan rakentajina: kunnioittavat muita, osallistuvat keskusteluun rakentavasti ja ottavat vastuuta omasta käytöksestään.
- Tunnistavat ja puuttuvat epäasialliseen käytökseen – joko suoraan tai kertomalla siitä turvalliselle aikuiselle.
- Osallistuvat koulun kehittämiseen esim. opiskelijakunnan, tutor-toiminnan, kyselyiden tai palautekanavien kautta.
- Osoittavat empatiaa ja tukevat muita opiskelijoita, jotta jokainen kokee kuuluvansa joukkoon.

Henkilökunta (opettajat, opiskeluhoollon työntekijät, muu henkilöstö)

- Luovat turvallisen ja kannustavan oppimisympäristön, jossa jokainen voi osallistua ja olla oma itsensä.
- Puuttuvat viipymättä epäasialliseen käytökseen, kuten kiusaamiseen, häirintään tai syrjintään.
- Kuuntelevat opiskelijoita aidosti ja ottavat palautteen vakavasti.
- Toimivat esimerkkeinä kunnioittavasta ja vastuullisesta vuorovaikutuksesta.

Rehtori

- Vastaa siitä, että turvallisen tilan periaatteet ovat osa koulun toimintakulttuuria
- Vastaa perehdytyksestä, koulutuksesta ja periaatteiden näkyvyydestä arjessa.
- Seuraa ja arvioi turvallisen tilan toteutumista säännöllisesti opiskelijapalautteen, kyselyjen ja henkilöstön havaintojen perusteella.
- Mahdollistaa matalan kynnyksen vaikuttamisen, tukee opiskelijademokratiaa ja yhteisöllisiä toimintamalleja.

Koko yhteisö

- Jakaa vastuun turvallisen ilmapiirin ylläpitämisestä.
- Sitoutuu vuorovaikutukseen, joka pohjautuu kunnioitukseen, avoimuuteen ja vastuullisuuteen.
- Hyväksyy sen, että jokainen meistä voi joskus epäonnistua – mutta tärkeää on kyky ottaa vastuuta, oppia virheistä ja kasvaa yhdessä.